

מזקזקים

בימה לדיון בין התמימים ואנ"ש
להגברת הלימוד והעיון בשיחות תנש"א-תשנ"ב

גליון א

דבר מלכות ש"פ נח תשנ"ב

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

תוכן

לפתוח עינים ולראות / עמ' 4

דברים אחדים למטרת הגליון

ההכרזה ההיסטורית: ה' הוא האלוקים / עמ' 8

יומן חי מהתוועדות ש"פ נח תשנ"ב

קידוש לבנה כל החודש / עמ' 11

הרה"ח יוסף חיים גינזבורג, ראש ישיבת תות"ל רמת אביב

עבודה שלנו או תלוי במשיח? / עמ' 14

הרה"ח מנחם מענדל פרידמן, משפיע בישיבת תות"ל פתח תקוה

חשבון נפש הלכה למעשה / עמ' 17

הרה"ח אשר פרקש, משפיע בישיבת תות"ל בואנוס איירס

יו"ל ע"י מערכת 'מדקדקים'

שע"י תלמידי התמימים בישיבת תות"ל המרכזית

770 - בית משיח

•

הגיליון הבא יצא לאור לקראת ש"ק פרשת לך-לך
אנ"ש והתמימים מוזמנים לשלוח הערות ותגובות עד יום שלישי ד' מרחשון.

לתגובות, או להצטרפות לקבלת הקובץ באימייל מידי שבוע:

medakdekim770@gmail.com • +1(540)358-5152

כמה מילים בפתח העיון בשיחת ש"פ נח תשנ"ב

אם בכל שיחות הדבר מלכות הופכת הגאולה האמיתית והשלימה למציאות מוחשית - בשיחת שבת פרשת נח תשנ"ב, מתחזקת המגמה הזו יותר ויותר.

מושגים פשוטים, פרקטיים ויומיומיים - חשבון נפש ותיקון החסרונות בעבודת ה' האישית שלנו - מקבלים אור חדש, אחר לגמרי. אחרי לימוד השיחה, הגאולה והמשיח לא יכולים להישאר אמונה ערטילאית. זו עבודה שלנו! על זה צריכים להתוודע ולעשות חשבון נפש, זהו הנושא שעליו נתייעץ עם ה'עשה לך רב': איפה אנחנו אווזים בהבאת הגאולה?...

ומכאן, למסקנה שאמורה להודעק בסיום החשבון - "שתיכף ומיד ממש צריכה לבוא הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!" כחסידים הנזהרים בתכלית הזהירות מאשליות והטעויות בעבודת ה' - חשבון הנפש שלנו מוכרח להיות מתאים לדברי הרבי. חשבון כזה שסובב רק סביב הגאולה והשלימה ועד כמה אנחנו חיים איתה, ומסקנתו היחידה היא - שהכל מוכן לגאולה. אם חלילה לא הגענו לסך הכל המתבקש, ברור שהחישוב היה מוטעה...

האם זה לא גדול מידי? איך בדיוק נראה חשבון כזה?

מבחר רבנים ומשפיעים, שיתוועדו על השיחה, במדור 'לחיות' - יעוררו על אופן החשבון צדק והמסקנה ש"הכל תלוי במשיח", ויסבירו כיצד זה שייך לחיים היומיומיים שלנו.

בנוסף, יכללו מדורי הגליון תיאורים חיים מהפארבריינגען הבלתי-נשכח של שבת פרשת נח תשנ"ב - במדור 'נזכרים ונעשים'; דיונים בפשט ובעומק דברי אד"ש בחלקי השיחה השונים, אודות עבודת התשובה בדורנו, קידוש לבנה ועוד - במדור 'להעיר'; ומראי מקומות ונקודות שעליהן ניתן להתעכב, ושיוסיפו ביאור והארה בהבנת השיחה - במדורי 'מראי מקומות' ו'צריך עיון'.

והעיקר, שנזכה לקיום דבריו הקדושים - ש"יתקיים בנו מקרא שכתוב ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן", ביאת דוד מלכא משיחא תיכף ומיד ממש!

לפתוח עינים ולראות

דברים אחדים למטרת הגליון

**"ללמוד בעיני הגאולה, באופן שזה יפתח את הלב והעינים והאזנים
- שיבינו, יראו וישמעו בפשטות ממש בגשמיות העולם - את
הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, וללמוד תורתו של משיח
(פנימיות התורה) באופן של ראייה, שכל זה כבר ישנו מן המוכן,
צריך רק לפתוח את העינים ואז יראו זאת!"**

(משיחת ש"פ ויצא תשנ"ב)

שיחות השנים תנש"א-תשנ"ב, המכונות בשם 'דבר מלכות' - זכו לחביבות מיוחדת בין לומדי תורתו של משיח. בשיחות אלו פותח כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א את עיינינו, ומראה לנו שנמצאים על סף הגאולה, וכיצד אנו יכולים וצריכים להיות בהתאם לכך.

לומדי שיחות אלו מוצאים את עצמם, בדרך קבע, מתרוממים ומתפעלים ביותר מהביטויים ומההיחידושים המופלאים שבשיחות. גם המורגלים בלימוד תורת כ"ק אד"ש, משתאים לנוכח העומקים החדשים המתגלים בשיחות אלו לפני ולפנים.

לאידך, דוקא מסיבה זו, חשים פעמים רבות הלומדים שלאחר בקריאת השיחה בשטחיות - נשארים נושאים רבים, להרגשתנו, "דברים הסתומים"; קשה לעמוד על סוף דעתו הקדושה של הרבי בדבריו.

ה'קלוגינקער' עלול לפעמים לטעון שכדאי להעדיף דברים קלי-הבנה יותר, ולהשאיר את שיחות אלו "גבוה חמישים אמה", למעלה מהשגה... אולם לנו ברור ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע". השיחות נאמרו דוקא עבורנו, הכל כבר "ישנו מן המוכן" וקרוב אלינו. "צריך רק לפתוח את העינים ואז יראו זאת" - אם נלמד ונתבונן בדברים הנפלאים שוב ושוב, אכן נצליח להבין ברור את מהותה של התקופה הנוכחית, ובעיקר - את הדרישות של הרבי מאיתנו.

למטרה זו יוצא לאור הגליון הנוכחי, "מדקדקים" - במה לכל אחד מאנ"ש והתמימים העוסקים ב'קאך' בלימוד השיחות דתנש"א-תשנ"ב. גליון המוקדש כולו לברור וליבון של שיחות אלו לאשורם על בורים, ולהתוועדות בצוותא על העבודה העכשווית בתקופת "קבלת פני משיח".

גליון זה נחלק למדורים שונים, המאירים את השיחה מזוויות שונות:

'פותחין בדבר מלכות' - קטע משיחה בקשר לדבר מלכות (בעיקר מתוך ההתוועדות - בלתי מוגה - של שיחת אותו שבוע).

'נזכרים ונעשים' - יומן מאירועי אמירת השיחה, שיעורר בנו מחדש את החיות וה'שטורעם' בעניני משיח כבתקופת אמירת השיחות.

'לחיות' - שיח רבנים ומשפיעים, המתוועדים על ה'בכך' העולה מהשיחה, והופכים אותה מ'ביטויים שמימיים' לדרך חיים פרקטית. כל משפיע בסגנונו הוא, יעורר זווית נוספת להסתכלות על דרישות הרבי בשיחות.

'להעיר' - עיונים וביאורים מאת התמימים ואנ"ש - במטרה שעל ידי "דיבוק חברים" ו"פלפול התלמידים" נזכה ללמוד ולהבין טוב יותר את דברי הרב, ובעיקר לחיות בהתאם אליהם.

המדור מיועד עבור כל אחד ואחד מלומדי השיחות וקוראי הקובץ, וכל אחד מוזמן לפרסם בו את רעיונותיו וחידושיו: הן בקשר לשיחות של השבועות הבעל"ט, שיתפרסמו בשבוע המיועד להן (ניתן לשלוח הערות מידי שבוע עד יום שלישי, כדי שיודפסו לקראת השבת הנוכחית); והן בקשר לשיחות הקודמות, בהמשך ובתגובה לדברים שנדפסו בגליון.

'מראי מקומות' - מראי מקומות המאירים את הנושאים המבוארים בשיחה, לתוספת ביאור ופירוט; כאלו המחדדים את חידושו של הרבי בשיחה, או שעל ידם משתנית ההבנה בה.

'לסיכום' - סיכום מהלך השיחה, שיסייע ללומד לשים לב לפשט השיחה ונקודתה.

'צריך עיון' - נקודות לעיון והתבוננות בשיחה, ביניהם נקודות מוקשות או דורשות עיון נוסף, אשר הקוראים מוזמנים לעיין ולהתבונן בהן (ובמידת האפשר לשלוח את הערותיהם בנושא למערכת).

אנו תקווה שגליון זה יתקבל בסבר פנים יפות בין אנ"ש והתמימים מחבבי ומייקרי השיחות הנפלאות, ויוסיף הן בלימוד והן בחיות סביבם; והעיקר, שיחזק את ההתקשרות האמיתית לאבינו מלכנו משיחנו, ותיכף ומיד ממש נזכה לקבל את פניו בפועל לעיני בשר, ונכריז לפניו:

"יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד"!

דברי הרב

מהתנועות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

כל יהודי בדורנו ראוי לקבל את כל הענינים וכל העולמות כולם!

כוחה של רפואה אמיתית • מה עושים כשיש ליהודי מרה שחורה?
• מהי הבטחת נשיא דורנו בנוגע לחשבון צדק שיהודי עושה?
קטע מהשיחה בלתי מוגה דש"פ נח תשנ"ב

בהמשך להמדובר אודות עשיית חשבון צדק, הנה אע"פ שלכאורה עשיית חשבון צדק קשורה עם הרגש של צער ומרירות והיפך התענוג, הרי במה דברים אמורים - בחשבון סתם, משא"כ בחשבון צדק, כלומר חשבון אמיתי של יהודי, אזי ישנה הבטחת נשיא דורנו שהסך-הכל המתקבל יהי שכל הענינים הם בתכלית השלימות, ועד שנמצא במצב ד"עמדו הכן כולכם" לביאת משיח, כולל גם - שאפילו הכפתורים מצוחצחים כבר בשלימות.

ועאכ"כ בנוגע לרמ"ח איברים ושס"ה גידים שלו - שהם בתכלית השלימות, הן ברוחניות - שהם כנגד רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, היינו שהוא שלם בתרי"ג מצוות, ודוגמתו בגשמיות (שנשתלשל מרוחניות, ולכן כאשר ישנה שלימות ברוחניות נמשכת כן גם בגשמיות) - שלימות של כל רמ"ח האיברים ושס"ה הגידים בגשמיות כפשוטו. וגם באם חסר ח"ו בהשלימות דרמ"ח איברים ושס"ה גידים ובבריאות הגוף, הרי זה אך ורק בגשמיות. וגם כאשר זקוק לרופא ח"ו, הרי לזה ישנה העצה ד"ורפא ירפא", שהרופא מרפאו ברפואה קלה ומהירה, ויחד עם זה רפואה עיקרית, עד שמתבטל החסרון האמור.

ויתירה מזו - אף שבדרך כלל רפואה מועילה אך ורק מכאן ואילך, הרי כשמדובר על רפואת התורה (שהתורה מביאה רפואה לאדם), ורפואה הקשורה עם ענין התשובה (שזהו ענין החשבון-צדק), ד"גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם",

ובכחה של תשובה אמיתית לעקור העוון מתחילתו ולהפך זדונות לזכיות - הרי היא עוקרת את כל החסרון מלמפרע! ועד שהיא מהפכת את החסרון עצמו ל"זכיות", ועד ל"זכיות" ממש!...

ועד שנזכה לתכלית השלימות ברפואה, כפי שיהי' בגאולה האמיתית והשלימה. דאילו עתה בזמן הגלות (כולל גם בנוגע לאנשי דורנו זה) הרוב אין שלימים לגמרי בבריאות הגוף, אלא יש לכאן"א - עכ"פ מזמן לזמן - עניני חולשה (עכ"פ) בבריאות הגוף, שלזה הוא צריך להשתמש ברפואות (כנהוג בארץ זו) המחזקות אותו. ואם לא באופן תדיר, הרי עכ"פ מזמן לזמן, כשמרגיש שהוא נופל ב"מרה שחורה" שיכולה להתעורר אצל יהודי (הבאה מצד חלישות הגוף), אזי הוא נוטל ענין של רפואה שמרגיעו מיד, אשר ע"י החשבון-צדק שלו, הרי הוא נזכר על גודל מעלתו, שהוא בן אברהם יצחק ויעקב, ובת שרה רבקה רחל ולאה. וזה שלא תמיד ניכר בו בגלוי שייכותו להאבות וכו', הרי זה רק מצד הבלבול דנפש הבהמית (הקשורה במיוחד עם מצב הגוף וחיותו), שמטרידתו בנוגע לחלקו בעולם הבא - בה בשעה שלא רק שיש לו חלק בעולם הבא, אלא כל העולם הבא שייך לו!...

וכמדובר כמה פעמים במעלתו של דורנו זה (לאחרי כל הבירורים וכל העבודה במשך כל הדורות שלפני זה), שכל יהודי בדורנו ראוי לקבל ("ער פארדינט") את כל הענינים וכל העולמות כולם! ובמכ"ש וק"ו מאלו שעליהם אמר ר' עקיבא (בזמן הש"ס) ש"אין להם חלק לעולם הבא", ואח"כ באה תורת החסידות ומפרשת ש"אין להם חלק" דייקא, כיון שכל העולם הבא כולו שייך להם, ועאכו"כ גן עדן, ויתירה מזו - בחי' "עולמן תראה בחייד", ועד לתכלית השלימות בזה בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

נזכרים ונעשים

יומן ממזמן אמירת השיחה בבית חיינו

ההתוועדות ההיסטורית בה הכריז כ"ק אד"ש בקול שבע פעמים:

"הוי' הוא האלוקים"

יום ש"ק פ' נח ד' מרחשון

להתוועדות ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א כשמעודד את שירת "זאָל שוין זיין די גאולה". גם כשהגיעו למקומו עודד בידו הק', ואף לאחר שהתישב! (שלא כרגיל כלל), וכן אחרי הברכה על היין.

את השיחה הראשונה התחיל בהמשך לניגון הנ"ל, באומרו שענין זה הוא התוכן דקריה"ת שמתכוננים לקרוא עתה - "לך לך . . אל הארץ אשר אראך", הליכה לגאולה האמיתית והשלימה. בהמשך פירט בארוכה כיצד הזמן הזה (בשבוע, בחודש, בשנה וכו') הוא זמן ראוי לגאולה, וסיים בברכות שכן יהי' בפועל - שיהי' "קבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ" (בגימטריא "נפלאות) בכל מכל כל"), תיכף ומיד.

דיבר על מעלת השבת - שבה התמלא שבוע מאז ש"פ בראשית, השבת הכללית שעלי' נאמר הפתגם "אָזוי ווי מ'שטעלט זיך אַוועק שבת בראשית אָזוי גייט אַ גאַנץ יאָר".

אחרי שיחה זו נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א חתיכת "מזונות" לילד הקטן מהאחים שאָרף שיחיו.

ניגנו "יחי אדוננו מורנו ורבינו", וכמה שעמדו ב"שביל" ניגנו את הניגון עם המילים "חיילי אדוננו . . משיח צדקנו וכו'" [ולמעשה שהיו אלו כמה ששרו בליצנות וכו' וחיפשו לראות כיצד יגיב על זה כ"ק אדמו"ר שליט"א...]. בתחילה (כשעדיין לא שרו את המילים הנ"ל) עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א, אך בהמשך הפסיק לעודד ונהיה שקט, וכ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל את שיחה ב' בסובבו

את פניו הק' לצד שמאל כמעט לגמרי - ואמר בטון נמוך (הלשון בלי אחריות):

"לכאורה דבר מוזר: כאשר מנגנים את הניגון הזה עם המילים האלה, מבינים את זה עלי, ואני יושב כאן ליד השולחן, במילא - הייתי צריך לקום ולצאת... מה שאני נשאר כאן לשבת ליד השולחן, הנה דבר ראשון (כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך ואמר): זה במילא לא יעזור... וחוז' מזה - זהו העדר הכבוד עבדו, וישנם כאן עוד יחידים שגם להם מפריע ששרים את זה, והעדר כבוד הציבור (אע"פ שאף אחד לא יתפעל... ובפרט כזה ציבור...), וכאשר יעמדו ויצאו, במילא יצטרפו עוד אחרים ויצאו איתי ביחד, במילא זה יעשה בלבול בה'שבת אחים גם יחד', של כל הנמצאים כאן בהתוועדות... ועוד והוא העיקר - בנוגע לחשבון צדק" וכו', והמשך (בקול רגיל) את השיחה אודות חשבון צדק אמיתי ותשובה עילאה וכו', שהעיקר בכל זה הוא הפועל ממש בהנהגה למעשה, והוסיף שבזה אין להסתפק בכך ש"כל ישראל בחזקת כשרות", שהרי מדובר בחשבון שעל כל אחד לעשות ביחס לעצמו.

אחרי השיחה ניגנו "שובה ה'", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בידו הק' בחוזק. אח"כ סימן לש"ץ ר' משה שי' טעלישעווסקי לנגן "יהי רצון... שיבנה ביהמ"ק" (באמצע ההתוועדות! שלא כרגיל כלל).

בשיחה ג' דיבר על עריכת חשבון צדק אמיתי, ושסיכום החשבון שלו יהיה שכבר הגיע ל"עמדו הכן כולכם" לגאולה, לאחר שחשלים את כל עבודתו.

לקראת סיום השיחה האריך כ"ק אדמו"ר שליט"א בענין התשובה שעל ידה נעשה מ"הוי" - "אלקין", וע"ד שאומרים ביוהכ"פ ז' פעמים "הוי' הוא האלקים", שלאחרי ההקדמה של "שמע ישראל" ו"ברוך שם" ג' פעמים, ממשיכים - וכאן היה דבר מופלא, נדיר ומיוחד במינו, כאשר לפתע התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לומר בקול רם בניגון הידוע של יוהכ"פ עוד שש פעמים: "הוי' הוא האלקים, והוי' הוא האלקים, והוי' הוא האלקים, והוי' הוא האלקים, והוי' הוא האלקים, והוי' הוא האלקים".

לקראת סיום
השיחה האריך כ"ק
אדמו"ר שליט"א
בענין התשובה
שעל ידה נעשה
מ"הוי" - "אלקין",
וע"ד שאומרים
ביוהכ"פ ז' פעמים
"הוי' הוא האלקים",
.. וכאן היה דבר
מופלא, נדיר ומיוחד
במינו, כאשר לפתע
התחיל כ"ק אדמו"ר
שליט"א לומר בקול
רם בניגון הידוע
של יוהכ"פ עוד שש
פעמים: "הוי' הוא
האלקים"

והוי' הוא האלקים" - האחרון היה בניגון המיוחד לסיום, ומיד אח"כ המשיך בקול רם יותר ובהכרזה: "לשנה הבאה בירושלים!" כשמאריך בתיבה זו האחרונה.

זה היה סיום השיחה, והקהל הנפעם ענה "אמן" רוטט בקול רם, ופצח באופן ספונטאני בשירת מאָרש נפוליון (המושׁר בסיום היום הקדוש)... כ"ק אדמו"ר שליט"א שתה מהיין ועודד את השירה בחווק, ובאמצע עודד בב' ידיו הק' יחד!

שיחה ד' היתה קצרה, ובה הזכיר גם את התחלת המחזור החדש בלימוד הרמב"ם בימים אלו, וחזר ודיבר בקצרה על ענין הבריאות וסיים בברכות לשלימות הבריאות אצל כל יהודי.

אחרי שיחה זו ניגנו "הוא אלקינו", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה.

בשיחה ה' דיבר אודות חלוקת "משקה המשמח", וסיים באומרו שעומדים ביום השבת עליה אומרים בברכת המזון "שבת ומנוחה לחיי העולמים", וגם סיום ברכת המזון קשור לגאולה - "ברוך הגבר אשר יבטח בה" וזוכה ל"ה' מבטחו", ואחרי שסיים במילים: "בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו" - הוסיף בקול רם באומרו שהוא שליחו של הקב"ה, "ושלוחו של אדם כמותו - כמותו דהקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו!".

יצוין שכ"ק אדמו"ר שליט"א טעם מה"מזונות" לאחר כל שיחה (דבר נדיר מאוד).

לאחרי שיחה זו העמיד הר"ל ג בקבוקים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א מזג מכל בקבוק מעט לכוסו. הביאו את כוס הזכוכית, ובסיום רצה כ"ק אדמו"ר שליט"א לקחת כוס זו ושאל את הר"ל ג: "דאָס אַלעס?" [= זה כולם?], וכשהשיב הלה בחיוב - לא השתמש כ"ק אדמו"ר שליט"א בכוס הזכוכית.

לאחר מכן חילק אד"ש משקה לכל אלו שהכניסו בקבוקים. א' מעד, ומכוסו נשפך קצת משקה על הספרים "לקוטי לוי יצחק" והחומש העומדים מדי שבת על שולחן ההתוועדות, וכ"ק אדמו"ר שליט"א פתח את כריכת ה"לקוטי לוי יצחק", כדי שהמשקה יזל מהספר, ואח"כ התחיל לנגן את בניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל ועודד את השירה.

אחרי ששרו זמן מה, התחיל לנגן בקול: "ניעט ניעט ניקאָווא" ועודד את השירה, ובאמצע הניגון סגר את כריכת ה"לקוטי לוי יצחק" ופתח לרגע את כריכת החומש (כדי שהמשקה יזל כנ"ל), ומיד סגר אותו.

לאחר מכן הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה, ובירך מתוך הסידור, ואח"כ נטל ידיו הק' ונעמד לתפילת מנחה.

לחיות

רבנים ומשפיעים מדברים ומתוועדים על ה'בכ' שבשיחה

קידוש לבנה במשך כל החודש

הרה"ח חיים יוסף גינזבורג - ראש ישיבת תות"ל רמת אביב, אה"ק

בשיחה המיוחדת של ש"פ נח תשנ"ב, מאריך הרבי בקשר לעבודה של "חשבון צדק", ומחדש שני ענינים חשובים בקשר לחשבון, שכדאי להתבונן בחידוש המיוחד שבכל אחד מהם.

כל יהודי שייך לחשבון הכללי

החידוש הראשון - הוא עצם העובדה ש"חשבון נפש" אינו שייך רק לפרט אלא גם לכלל. כלומר: לא רק היכן אני אוהז בעבודת ה', אלא היכן הדור אוהז בעבודת ה'. איפה אנחנו מבחינת ההכנה לגאולה.

[אמנם הדברים לא התחדשו בתשנ"ב, שהרי במשך כל הדורות נדרש לבחון ולעשות חשבון עבור העולם כולו. כפי שניתן לראות גם בשיחה זו: "ואם הדברים אמורים בזמנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר" ... כלומר, שכבר בזמן הרבי הריי"צ היה קיים החשבון, ואפילו המסקנה ש"הגאולה צריכה לבוא תיכף ומיד ממש". אבל כאן נאמרו הדברים באותיות ברורות ומיוחדות בהרבה].

הדברים תואמים במיוחד את דברי הרבי זמן קצר קודם לכן, בשיחת הושענא רבה תשנ"ב - ש"שנה הנתינת כח לכל אחד ואחד מאתנו, בתוך כלל ישראל, לקחת

את ה"רחבות" וה"התפשטות" דהתואר "אדמו"ר!" כלומר, כל אחד מאיתנו יכול וצריך להיות כמו הרבי, כמו משיח.

הענין שכל אחד מאיתנו יכול להיות 'רבי', מוסיף ביאור בדברי הרבי כאן: לא מספיק לעשות חשבון פרטי ותו לא, ולא מספיק שהרבי הריי"צ יעשה חשבון כללי ויודיע שהסתיימה העבודה והכל מוכן. כל אחד מאיתנו מוכרח לעשות את החשבון הכללי בדיוק כמו הרבי. וכמו כן מובן גם איך כל אחד יכול לראות את העולם בהסתכלות של הרבי: לראות איך הכל מוכן כבר לגאולה.

חשבון פרטי, אבל "קבלה על להבא"

החידוש השני, הוא חידוש של תשנ"ב דוקא: העובדה שהחשבון הכללי - על כך שכל הדור מוכן לגאולה - צריך להשתלב עם חשבון הנפש הפרטי של כל אחד ואחד.

עצם זה ש"אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו" זו עובדה שאינה תלויה ואינה שייכת למצבו הפרטי של כל אחד. אבל הרבי מחדש ודורש מאיתנו, לוודא שגם החשבון הפרטי שלנו יוליך גם הוא לאותו מקום, ש"אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו".

החשבון הכללי לא יבטל את החשבון הפרטי, אלא גם מצבי האישי יהיה בהתאם לחשבון הכללי של הגאולה. אדרבה: באופן הזה, מתרומם החשבון הפרטי ונעשה מתוך שמחה, כפי שהרבי אומר.

כדי להבין טוב יותר את האופן שבו משתלבים שתי החשבונות - הפרטי והכללי - כדאי לראות את השיחה במבט רחב יותר.

שיחת שבת פרשת נח, ידועה לכל כשיחה מאוד 'יום-כיפור'דיק'. בנוסף לאירוע הבולט של הכרזת "הוי" הוא האלוקים" - הרי כל השיחה רצופה בביאורים על חשבון צדק ותשובה השייכים ליום כיפור.

בנוגע לעבודה של יום כיפור, כותב הרבי בהיום יום: "בערב יום הכיפורים העבודה היא חרטה על העבר, ביום הכיפורים - קבלה על להבא". ואת הענין הזה - קבלה על להבא - ניתן לראות בבירור גם בשיחה שלנו. בשיחה, הרבי מדגיש את מעלת העבודה של 'קבלה על להבא', שהיא מתוך שמחה ותענוג - ואומר שהיא העבודה ששייכת אלינו עכשיו.

חשבון נפש פרטי שחידוש בענין של "אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו" - הוא בעצם "קבלה על להבא". אני מתקן את פרטי הענינים שלי, לא כי אני

מנסה לתקן את העבר, אלא כחלק מקבלת פני משיח: האם ארצה לעמוד מול מלך המשיח, כשיש לי עוד פרט שאינו מתוקן?

עבודה באופן של 'קידוש לבנה'

ומכאן ממשיכים גם למסקנא, ש"צריך הדבר להתבטא בתוספת זהירות והידור בקידוש לבנה":

לא ייתכן הרי לומר ש"תלוי במשיח צדקנו עצמו" משמע שהגאולה תלויה ברצונו של משיח. שהרי מלך המשיח עומד ומצפה בכליון עינים לגאול את בני ישראל, כפי שמסביר הרבי בדבר מלכות תזריע-מצורע. ואם כן, מוכרחים לומר שהכוונה היא לדבר שתלוי בעבודתנו אנו. עלינו לחפש ולחשוב, אילו עוד ענינים שקשורים למשיח ניתן לעשות? ומה הדרך שלנו לתפוס ולהתחבר כבר כעת, לפני הגאולה, עם משיח?

וממילא, כשאנחנו יודעים שקידוש לבנה קשור עם קבלת פני השכינה, דהיינו - שזהו דבר שקשור ל"משיח צדקנו עצמו", הרי ברור שנעשה זאת בחיות הכי גדולה, כי ברור לנו שבכך הכל תלוי.

ובעצם, זו הנקודה של כל העבודה במשך כל השנה כולה - "קבלת פני משיח". כל העבודה נעשית בצורה של "קידוש לבנה", שיהודי משתוקק ומבקש "את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם".

כמובן, שהעבודה שקשורה לקבלת פני משיח אינה צריכה להיעשות רק פעם בחודש בקידוש לבנה... אלא זה שייך לכל החודש כולו, ולכל השנה ורק מודגש במיוחד בקידוש לבנה.

בלקו"ת שיר השירים (ב, ב ואילך) ישנו מאמר בו אדמו"ר הזקן מבאר באריכות מהי "קבלת פני שכינה" - לכל יהודי יש בתוכו "שכינה", נשמתו שהיא חלק אלוהי ממעל; ועל האדם לעבוד באופן שהוא אינו מרגיש מציאות בפני עצמו אלא בטל לשכינה שבו: "יגמור בלבו שלא הגוף, פירוש נפש הבהמית המתהווה, היא המתפלל - רק נפש חלק אלוהי ממעל היא המתפלל. . והוא לא יעשה דבר, כי אם ישמיע לאוזנו אל הרנה והתפלה. . וכאשר יגמר בלבו כן ויעשה כן, זאת העבודה נקראת קבלת פני שכינה".

עבודה באופן הזה, שהיהודי רק מבקש ומתבטל לגילוי האלוהי שבנפשו, היא בעצם 'קידוש לבנה' כל החודש. כשיהודי חי כך, הוא מרגיש כל הזמן את התשוקה לגאולה, וזוהי עבודה של - "אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו".

להתאים את עצמנו לשלב הנוכחי

הרה"ח **מנחם מענדל פרידמן** - משפיע בישיבת תומכי תמימים פתח תקוה, אה"ק

בשיחת הדבר מלכות ש"פ נח תשנ"ב, מודיע הרבי הודעה דרמטית: "אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו". הענין מעורר אצלנו מיד שני קצוות סותרים:

מצד אחד, האם הרבי מתכוון לומר שאנחנו לא אמורים לפעול עוד כלום? הרי גם ענייני הגאולה הנשגבים ביותר, שאמורים להגיע רק בכוחו של הקב"ה - גם הם תלויים בעבודתנו [נדוגמא לכך היא מה שהרבי מסביר - במאמר ד"ה והיה ביום ההוא תשכ"ח - שגם התקיעה בשופר גדול, שענינה הוא "יתקע" בלי אתערותא ללתתא כלל, גם בזה ישנה עבודת האדם כעת שפועלת את הענין].

ומצד שני, האם כן יש כאן עבודה מסויימת שנדרשת מאיתנו? לכאורה, זה נוגד לכל פשט השיחה: הרי אם יש לנו עבודה כעת, שתביא אותנו לשלימות נעלית יותר - אולי באמת יש היגיון בעיכוב הגאולה עד שגם היא תיעשה, כדי שנזכה לגאולה באופן מושלם יותר?!

שלימות המצוות או חזקת משיח?

בעצם, גם בנושא הכללי של הגאולה ישנם שתי קצוות:

מצד אחד, מודגש שרק לאחר ביאת המשיח והשלמת תהליך הגאולה נגיע למצב הרצוי. משיח אינו נקרא "משיח ודאי" עד שהוא מסיים לפעול את ענייני הגאולה, ומביא למצב של שלימות התורה והמצוות עד הקצה האחרון - שרצונו של הקב"ה יורד ומתגשם בעולם בתכלית השלימות. רק אז הגאולה היא גאולה אמיתית ושלימה.

מצד שני, הגאולה מגיעה בצעד אחר צעד. גם משיח מתחיל להיקרא "בחזקת משיח", עוד לפני שהוא השלים את כל הענינים המוטלים עליו. הוא רק באמצע ה"יכוף כל ישראל", כי כל העם עוד לא מקיים תורה ומצוות בשלימות (וכשהוא מצליח לכוף את רוב ישראל זה כבר נחשב "כל ישראל", כי "רובו ככולו").

ובכל זאת משהו מהגאולה כבר קורה, יש "חזקת משיח".

גם במצבנו הנוכחי אפשר לראות שישנם שתי הקצוות: המעלה של עניני הגאולה שהתחילו, והחסרון בכך שעוד לא הכל הסתיים.

למשל, בשיחה של ש"פ עקב תנש"א, כשהרבי מסביר שלאחר הדפסת ספר התניא בכתב ברייל הושלם הענין של "יפוצו מעיינותיך חוצה" הרבי מוסיף ומבאר את המעלה בכך, למרות שהתניא עוד לא הגיע לכל העיוורים - כי "עצם הענין שישנה בעולם מציאות של ספר תניא ב"ברייל" - זה גופא מביא את ה"מעייין" דחסידות גם בסוג זה ד"חוצה".

כשהרבי מדבר על עדותו של נשיא דורנו שסיימנו את העבודה, הרבי מתכוון ל"עדי קיום" - נשיא דורנו בעדותו הוא זה שפעל את הענין של סיום העבודה וההכנה לגאולה!

ברור שזו לא המטרה הסופית. המטרה היא שכל יהודי ויהודי ילמד חסידות כראוי. אבל כאן, כשהגענו לעוד "סוג" חדש - כבשנו עוד יעד בדרך לגאולה. הפעולה הנדרשת להבאת הגאולה התקיימה, ושאר הענינים - שכל היהודים ילמדו חסידות כדרוש - יכולים לקרות גם בהמשך.

הרבי דורש לחיות עם "אין הדבר תלוי אלא במשיח"

בשיחה הזו, נותן לנו הרבי הגדרה ברורה מה נדרש מאיתנו במצב הביניים הזה. מצד אחד, "אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו". כלומר, אנחנו הרי שואפים לגאולה אמיתית ושליו, לא למשהו באמצע. ובשביל זה - כבר עשינו הכל, ואין לנו עוד מה לעשות. זה תלוי אך ורק בו עצמו.

ומצד שני, ישנה העבודה הנדרשת מאיתנו. והעבודה היא, זה עצמו: מה שהרבי אומר ש"אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו". אם זו לא היתה עבודה, הרבי לא היה אומר את זה לנו... הרבי בעצם דורש מאיתנו לחיות עם המצב הנוכחי. לחיות עם זה שכעת הכל תלוי במשיח.

שלא נטעה לחשוב שהעבודה שלנו היא לברוא עולמות, לשנות את כל המציאות, עד לשלימות של "משיח ודאי" - על זה בדיוק הרבי אומר שזה תלוי במשיח צדקנו, ורק בו. העבודה שלנו מתמקדת בחיים האישיים שלנו, כפי שהרבי אומר

כמה פעמים, וגם בשיחות הדבר מלכות - שעל ידי העבודה שלנו במקום ובמצב שלנו, לחיות עם גאולה ומשיח, אנחנו פועלים את הגאולה. וזו בדיוק העבודה שלנו: לחיות כך, להתאים את עצמנו למצב הנוכחי.

עדותו של הרבי פועלת את המציאות

אדם שעושה חשבון נפש, עלול לחשוב שהוא רחוק לגמרי מענין הגאולה, מרגיש בגלות ובחושך כפול ומכופל. כאן בשיחה הרבי מוציא אותו מזה, ונותן לו את הכח לחיות במצב של גאולה.

אפשר לראות את זה גם בביטוי הלא־שגרתי שבו הרבי משתמש: "העיד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר סיימו כל עניני העבודה". כלומר, זו עדות של נשיא דורנו.

ידוע שבעדות ישנם שני סוגים: "עדי בירור" - שתפקידם רק לדווח על המציאות בשטח, ו"עדי קיום" - שתפקידם לפעול וליצור את המציאות מחדש (כמו עדים בחתונה, שרק בזכותם נפעלים הקידושים). כשהרבי מדבר על עדותו של נשיא דורנו שסיימו את העבודה, הרבי מתכוון ל"עדי קיום" - נשיא דורנו בעדותו הוא זה שפעל את הענין של סיום העבודה וההכנה לגאולה!

יש ווארט מיוחד של אדמו"ר האמצעי: הוא מבאר שישנם רשעים שיש להם הרהורי תשובה, אך הרהורים לא גורמים להם להשתנות, ולכן אין להם שום ערך. וכאן מגיע הצדיק, שהוא מעלה את הרהורים ונותן להם תוקף ומציאות.

וזהו הכח שניתן לנו בדברי הרבי בשיחה: גם אם אנחנו מרגישים שאנחנו לא שייכים לענין הגאולה והמשיח - כשהרבי "מעיד" ומכניס אותנו למצב הזה, זה פועל ומרומם אותנו שנתחיל לחיות כך.

כשהרבי מדפיס ליהודי תניא בכתב ברייל, גם אם קודם לכן הוא הרגיש 'עיוור' שאינו מצליח לראות את האור כי טוב - כעת הוא יכול לקחת את הספר וללמוד. וכשהרבי מעורר אותנו על המצב הגאולתי שבו נמצאים, כעת אנחנו יכולים להתרומם מהמצב הגלוי ומתיקון החסרונות שלנו, ולהרגיש שאכן הכל מוכן לגאולה ואין שום הסבר לעיכובה.

חשבון של גאולה

הרה"ח אשר פרקש - משפיע בישיבת תומכי תמימים בואנוס איירס, ארגנטינה

בתוך הדגש העיקרי על עניני משיח, בשיחות תנש"א-תשנ"ב - ניתן לראות שהחל משלהי חודש החגים של שנת ה'תשנ"ב הרבי מתחיל לעסוק בענין של "לחיות משיח", ומוריד את הדברים לעניני 'עבודה' במעשה בפועל.

בשיחת ליל שמחת תורה תשנ"ב אומר הרבי: "בנוגע לעבודתו של יהודי . . שחדורה עם ענין הגאולה ומשיח. זאת אומרת, שהנהגתו של יהודי בכל הענינים בחיי היום-יום גם בזמן הזה תיכף ומיד לפני הגאולה - היא מעין ובדוגמת חיי והנהגת בני ישראל בימות המשיח ממש". בחסידות מבואר באריכות כיצד תהיה הנהגת האדם בפרט ומצב העולם בכלל לעתיד לבוא, וכאן אומר הרבי שכבר עתה צריך להיות כך, כאילו משיח כבר נמצא פה.

זו מעין 'יריית הפתיחה' בה מניח הרבי את היסוד לענין זה, ולאחר מכן במשך מספר שבועות פירט הרבי יותר בנושא. מבין השיחות, בולטת שיחת שבת פרשת נח ככזו המעניקה הדרכה מפורטת ומעשית בעבודת ה'.

העולם מוכן לגאולה

אחד הענינים המיוחדים שהתבארו בשיחה הוא, החיבור בעבודה שלנו של שתי הקצוות: מצד אחד "נסתיימה ונשלמה העבודה" ומשיח כבר נמצא בפתח, וכל שאר הביטויים בסגנון זה, ויחד עם זה - עדיין לא רואים את הגאולה בפועל ממש. כאשר מרימים את העיניים מהשיחות, רואים מציאות שלכאורה לא מתיישבת עם המבואר בשיחה.

מכמה וכמה מהחסידים פרצה השאלה הנוקבת: מהי בדיוק עבודתנו כעת? כיצד זה מסתדר עם עבודת התשובה והנפילות שבהם נכשלים מפעם לפעם? איך זה עולה בקנה אחד עם דברי הרבי, שהסתיימה העבודה?

על כך השיב הרבי תשובה נפלאה ויסודית, שמאירה במיוחד את תקופתנו הנוכחית - החילוק בין כלל ופרט:

כאשר מדובר על כללות העולם, הרי שכבר נסתיימה עבודת הבירורים, והעולם מוכן לגאולה בשלימות, וממילא אין שום דבר שמעכב את הגאולה. הדבר היחיד שנותר הוא רק ביאת משיח צדקנו בפועל ממש.

ומה שיש ענינים שנראים כסותרים לאמור לעיל, הרי זה ענינים פרטיים בלבד שאכן דרושים תיקון וכו', אך אינם סותרים כלל לכך שהכל מוכן. וממילא, ברור שלמרות כשמוכנים לביאת משיח - האדם כפרט צריך להמשיך בעבודתו.

ידיעה חשובה ומעודדת

נקודת חידוש נוספת בשיחה זו, הנוגעת בעיקר למעשה בפועל, היא החיבור בין שני הדברים:

הידיעה שהקומה הכללית כבר מוכנה לגאולה, ומשיח כבר נמצא ממש פה - מביאה לתוספת כח וזירוז בעבודת האדם כפרט, שלא יהיה בסתירה ח"ו לכל הענין, ואדרבה, שיהיה חלק מהענין.

- אגב, זכורני כי כי באותם ימים - זמן אמירת השיחות - נפגשו שני חסידים, פנה אחד לחבירו ושאל: "נו, מה נשמע?" ענה לו הלה: "מ'דארף תשובה טאן" [=צריכים לעשות תשובה]. שאל אותו החבר: "הרי הרבי מדבר על כך שהסתיימה עבודת הבירורים, ואיך אתה אומר שצריך לעשות תשובה?!" השיב לו חבירו: "אדרבה! הרי משיח אתה לאתבא צדיקייא בתיובתא, ואם כן וודאי שצריך לעשות תשובה!" כלומר: ההסתכלות הנכונה היא שהזמן המיוחד שבו נמצאים, גורם תוספת חיזוק בעבודת ה' שלנו ולא חלישות ח"ו.

כשהאדם יודע שזה שהוא צריך עדיין לתקן את עצמו, אין זה באופן כזה שהוא צריך לחדש בעצמו או בעולם, אלא אדרבה, הוא צריך רק לגלות בעצמו ובעולם את מה שכבר קיים - הרי ידיעה זו מקילה על העבודה, וממילא הכל נעשה ביתר קלות, בשמחה ובחיות, ובהתגברות על כל המכשולים.

חשבון גאולתי

מלבד הנקודות האמורות, ישנה בשיחה התייחסות מעניינת ויסודית לעבודת ה'חשבון נפש' בדורנו זה, כשעומדים רגע אחד לפני הגאולה הקרובה:

בהסתכלות שטחית, העבודה של 'חשבון נפש' נתפסת לכאורה כענין השייך בעיקר לזמן הגלות. "לחיות משיח" מתקשר ללימוד חסידות, ל"אין עוד מלבדו" וכו' וכו'; אבל 'חשבון נפש' לכאורה שייך לעניני עבודת ה' של זמן הגלות, שקשור עם נפילות וכשלונות וכו'...

מטרת החשבון היא, שהידיעה וההכרה בנוגע למעמד ומצב המיוחד בו נמצאים לא תשאיר 'תיאוריה' אלא תתבצע בפועל: להתבונן האם ההתנהגות שלי תואמת לימות המשיח

למשכילים שבינינו, עלולה להיות ראייה לגישה הזו - מהמבואר במאמר ד"ה 'לא תהיה משכלה' תשי"ב, שהסיבה לכך שרבי יוחנן בכה רק בשעת פטירתו "באיזו דרך מוליכין אותי" - היא מכיוון שבמשך כל ימי חייו היה עסוק עד כדי כך עם השליחות שהוטלה עליו, שלא היה לו זמן לעשות שום חשבונות. ומוזה ניתן לכאורה לטעות ולהגיע למסקנא - שמי שעסוק בעניני השליחות ועובד על עצמו 'לחיות משיח', אין לו שייכות לחשבון נפש...

[להעיר: כבר קודם שיחה זו, הרבי שולל את ההסתכלות הזו. לדוגמא, בשיחת ש"פ משפטים תשמ"ב - שלושים שנה בדיוק לאחר אמירת המאמר - דיבר הרבי על הצורך והמעלה בעשיית חשבון צדק].

בשיחה זו, הרבי מדגיש שגם בתקופה גאולתית כזו צריך להיות חשבון נפש, ובאופן אחר לגמרי: זהו חשבון נפש שמתחיל מהסוף.

ראשית, יש להתמקד במטרה שאליה החשבון נפש מוביל - שנמצאים בימות המשיח, וממילא באיזה מעמד ומצב צריכה להיות הנהגתי בחיי היום-יום. רק לאחר זה עלי לעשות את החשבון נפש, ולבדוק אם ההנהגה שלי הינה בהתאם למסקנת החשבון צדק.

מטרת החשבון היא, שהידיעה וההכרה בנוגע למעמד ומצב המיוחד בו נמצאים לא תשאיר 'תיאוריה' אלא תתבצע בפועל ממש: להתבונן האם ההתנהגות שלי תואמת להנהגה של ימות המשיח.

בעבודה זו נדרש דווקא החיבור של שני הקווים יחד, ואי אפשר לזה בלא זה (בהתאם למהלך השיחה כולה, על החילוק בין ה'כללי' שמוכן לגאולה, ובין הפרטים שצריכים לתקן ולהשלים): מצד אחד לדעת את היסוד הכוונה והמטרה הכללית - לחיות את הענין של משיח וגאולה באופן פנימי, להרגיש את אחדות הוי' כפי שתתגלה לע"ל וכו'; ויחד עם זה צריך להיות החשבון הפרטי, האם ההנהגה שלי בחיי היום-יום מתאימה לזה במחשבה דיבור ומעשה, בלימוד התורה, בעבודת התפילה, בלימוד החסידות וכו'.

ובאופן זה, גם העבודה הפרטית אינה מצומצמת ומוגבלת ויבשה כפי ההגבלות שלו, אלא מיוסדת על הלהט, החיות והקצף של משיח.

להעיר

עיונים וביאורים מאת התמימים ואנ"ש

איך ייתכן להתעסק בפרטים ולהשאיר בדרגא עליונה?

א

בשיחת הדבר מלכות (ס"ז) מבאר כ"ק אד"ש ג' אופנים בעבודת התשובה:

(א) באופן שמפשפש בפרטי עניניו ומשתדל לתקנם, שאז מונח במדידה והגבלה שבפרטים.

(ב) באופן שמתעלה לדרגא נעלית יותר, והענינים הבלתי רצויים נדחה ממילא, שאז לא מודגש תיקון הענינים הפרטיים.

(ג) חיבור ב' המעלות יחד, "שהחשבון צדק התיקון והשלימות דהענינים הפרטיים ע"י ההתעסקות בהם, היא, מתוך תנועה של התעלות לדרגא נעלית יותר, להמשיכה ולגלותה בהמדידה וההגבלה דכל פרט ופרט לפי ענינו, שיהי' באופן המתאים לדרגא העליונה וכו'".

וראיתי לבאר ענין זה, ובהקדם החיסרון שמביא אד"ש לגבי האופן הא' - שבו מתמקד האדם בפרטים שעליו לתקן, ובכך הוא נמצא במצב של מדידה והגבלה בהתאם לפרטים שבהם הוא מונח. כלומר, שהחיסרון כאן אינו רק ברגש האדם, אלא במדריגת התשובה: שתמורת שתתבטא בצורה נעלית יותר (כבאופן הב'), הרי שהביטוי שלה הוא רק באותם הפרטים.

ולפי זה, אינו מובן מהו העילוי באופן הג': סוף סוף, כאשר האדם מתעסק ב"מעשה בפועל" בתיקון פרטי עניניו הצריכים תיקון - עשיית תשובתו מוכרחת להיות מוגבלת במעשה בפועל, ואיך ישנו כאן העילוי שהאדם נמצא ברגש ובתנועה של התעלות, שלכן אין זו הגבלה?

ב

ונראה לומר בזה בדרך אפשר:

ובהקדים ביאור אד"ש על ההבדל בין בהתלבשות האמונה בשכל להתלבשות הרצון בשכל.

הרצון, גם כשמתלבש בטעם - אין זו התלבשות גמורה. כלומר, זה שאדם עושה מעשה ברצון ויש לו טעם שכלי לעשיית מעשה זה, סוף סוף הסיבה העיקרית למעשהו הינה הרצון; ורק מפני שרוצה בזה התלבש הדבר בשכלו.

במילים אחרות: הרצון "מטה" את השכל, והשכל מתבטל בפניו להבין כרצונו. הסיבה לכך היא מפני שהרצון הוא כוח מקיף השולט על האיברים.

משא"כ כח האמונה, הוא אמנם למעלה מן השכל ואכן שולט עליו, אך כיון שכח האמונה הינו הכח העצמי ביותר של היהודי, על כן הוא יכול לבוא בהתלבשות בשכל ומצד השכל. והיינו, שהאמונה אינה "כופה" את השכל להשתנות, אלא אדרבה מתגלית בתוך ענינו ומהותו של השכל.

הסיבה לכך היא כאמור, שהאמונה היא עצם הכוחות ו"מפעפע"ת" בכל הכוחות, ועל כן יכולה לבוא בהתלבשות גמורה בשכל. ואעפ"כ, אין זו ירידה במהות האמונה. היא נשארת אמונה שאינה כפופה לשכל וההיגיון.

דבר זה הוא חידוש עצום: ההבדל בין כח האמונה לכח השכל, הוא לכל לראש בתפיסת הדבר. השכל תופס ע"י הוכחות וחשבון שכלי. הוא אינו מכיר בדבר עצמו, כי אם בהוכחות שמורים עליו. משא"כ חוש האמונה מכיר בדבר עצמו ללא חשבונות והוכחות שמביאים עליו.

ולדוגמא: על מנת לדעת את מציאות ה' השכל צריך להביא הוכחות לכך, ולכן, כיוון שתופס בו ע"י הוכחות אין זו תפיסה גמורה; משא"כ ב'אמונה', מציאות ה' נתפסת כדבר וודאי, כיוון שהתפיסה היא המציאות עצמה, כמו בראיה ואף למעלה מזה.

נמצא אם כן, ש'אמונה' ו'שכל' הינם עולמות שונים ואף הפוכים זה מזה. אך כיוון שאצל יהודי האמונה היא הכח העצמי שלו, לכן בכחו לפעול שגם השכל עצמו נעשה "מאמין", הוא תופס ומכיר בעניינים שהם למעלה משכל, והסיבה לכך היא שמתגלה בו העצם שלו - ה"אמונה".

1) ד"ה "קץ שם לחושך" תשכ"ד ס"ה (סה"מ מלוקט ח"ה ע' שלב), ובהע' 33 שם.

ג

וככל המשל הזה, ניתן להסביר מדוע ההתעסקות בתיקון פרטי עניינינו אינו מגביל את תנועת התשובה:

החיסרון שקיים בפשטות ב"התעסקות בפרטים", הוא במשמעות שהאדם מעניק להם: מכיון שהאדם מרגיש את השלילה שבפרטים, שהרי כל מגמתו היא להחליט שעניין זה לא יחזור על עצמו, ולשלול את הענין השלילי - הרי אז הפרטים מגבילים את תנועת התשובה. מכיון שהאדם מעניק להם חשיבות של הגבלה, שהרי הוא עצמו מודה שבעבר היה כאן עניין שלילי, וממילא הוא מונח במצב מוגבל.

משא"כ כאשר נרגש בפרטים העניין החיובי שבהם, שהם אינם אלא ביטוי לכלל (ההתעלות לדרגא נעלית יותר) - אזי אדרבה, לא רק שאינם מגבילים אלא אף מגבירים את תנועת התשובה.

וזהו החידוש באופן הג': במצב רגיל בו האדם מתעסק לתקן את חטאיו, אזי הדגש הוא בעיקר על העניין השלילי שבפרטים. במצב זה, ההתעסקות בתיקון הפרטים מגבילה את תנועת התשובה. אמנם, כאשר כל הסיבה לירידתו לפרטים היא מצד ההתעלות לדרגא נעלית יותר - אזי נרגשת בהם רק המעלה: שאינו מתעסק איתם מכיון שהחליט שלא ישוב לכסלה עוד, אלא מכיון שמאיר בו העניין ש"אין עוד מלבדו", והוא מרגיש שכל הסיבה לכך שעשה מעשה זה הוא בכדי לשוב ע"כ בתשובה ולגלות את תוקף ההתקשרות שלו לה'.

דברים אלו מבוארים במשל מההבדל הנ"ל בין רצון לאמונה לגבי היחס לשכל האדם. כאשר נרגש שזהו עצם נפשו, אזי השכל אינו משמש הגבלה אלא להיפך, הוא משתמש בו בשיא התוקף ולפי דרכו, וגם בו נרגש שהוא "משרת" את האמונה.

הרה"ת שמואל גינזבורג

נו"נ בישיבה גדולה חח"ל צפת עיה"ק ת"ו

העבודה שהסתיימה - היא העיקר, החסרונות - קלים וחיצוניים; מדוע?

א

בס"ט בשיחה מבאר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, שהחסרונות בעבודתו של הפרט כפי ש"ידע איניש בנפשי" - אינם אלא ענין פרטי, שאינו גורע מכך שכלל ישראל מוכנים לגאולה. בני ישראל עומדים במצב של "קומה אחת שלימה", "אדם שלם בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו", וחסרון הפרט "הוא כמו מיחוש או חולי קל וחיצוני באבר פרטי שתקונו ע"י רפואה קלה ומהירה" - ע"י התשובה.

כלומר: העבודה שסיימנו היא הענין העיקרי והמהותי, ונמשלת לשלימות ברמ"ח אברים ושס"ה גידים; והדברים שעדיין נותרו חסרים הם טפלים, "מיחוש או חולי קל וחיצוני". [ועד"ז הם דברי אד"ש, שבדורנו לאחר סיום העבודה כל בני"ה הם בדרגת "אדם הזה (ש"הוא במדרגה גדולה . . שלימו דכולא)" כשמוכשרין מעשיו ותיקן כל הדברים . . רק פסולת שבסוף לבושו עדיין לא נתברר כו"י].

וענין זה דורש תוספת הסברה: למה אכן העבודה הנדרשת להבאת הגאולה היא עיקרית ופנימית הרבה יותר משאר הענינים שאינם מעכבים לגאולה?

שהרי, הענינים החסרים - "ידע איניש בנפשי" שחסרים אצלו גם ענינים עיקריים; ולאידך, כמות העבודה הנדרשת להבאת הגאולה - אינה גדולה כ"כ, ואין נדרשת שלימות בעבודה, אלא (כפי שמבאר אד"ש ריבוי פעמים³) די בהרהור תשובה שהרהר כל יהודי כדי להביא את הגאולה. ובהתאם לכך, גם זה שמבאר אד"ש בתקופתנו שנשלמו "מעשינו ועבודתינו", ו"כלו כל הקיצין" כפשוטו ממש - הוא בזכות זה שנפעל כבר הרהור תשובה אצל כל אחד, "אין לך אדם מישראל שלא הרהר תשובה"⁴.

ואם כן, צריך להבין: מדוע מגדיר אד"ש את הרהורי התשובה של בני"ה - שהם הכמות הזעירה ביותר של תשובה המספקת להבאת הגאולה - כ"קומה אחת

(2) ד"מ ש"פ תזו"מ תנש"א ס"ט.

(3) ראה למשל שיחת ט"ו שבט תשל"ט. לקו"ש ח"כ ע' 234. שיחת עשרה בטבת תשמ"א (לקו"ש שם ע' 535). שיחת ש"פ בהר תשמ"ט בסופה. שיחת עשרה בטבת תנש"א הערה 8. ועוד.

(4) שיחת ש"פ ויחי תנש"א ס"ו; ובחלק מהשיחות שצויינו לעיל. ועוד.

שלימה" ושלמות ברמ"ח אברים ושס"ה גידים, ואילו את שאר העבודה שאינה הכרחית לגאולה, עד לשלמות העבודה - שהיא לכאורה עבודה פנימית וארוכה יותר - כ"מיחוש או חולי קל וחיצוני?"

ב

כדי להבין זאת יש להקדים את ביאורי אד"ש בנוגע לענין התשובה, הכוללת ב' ענינים⁵:

(א) עצם מצות התשובה, שהיא "עזיבת החטא בלבד" (כלשון אדה"ז באגה"ת פ"א) - ההרהור והקבלה בלב לעזוב את כל עניני החטא ולקבל את עולו של הקב"ה.

(ב) פרטי ענין התשובה, סדר העבודה של בעל תשובה - החל מוידוי ובקשת מחילה, ועד ל"משנה מעשיו כולן לטובה" - שעל ידם הוא מתקן בפועל את הפגמים וכו' עד שנעשה מרוצה וחביב כקודם החטא. שסדר עבודה זה הוא ממושך וקשה יותר, כמובן.

ומבאר אד"ש, שאע"פ שבעזיבת החטא עוד לא הגיע האדם כלל לשינוי ממשי בכל עניניו (שבשביל זה נדרש סדר העבודה המלא שאחר התשובה) - אף על פי כן בפנימיות עזיבת החטא היא נעלית יותר:

עזיבת החטא היא היא נקודת התשובה, ובה נפעל החידוש העצום, כמו יש מאין ממש - שמרשע גמור נהפך לצדיק גמור. וכל העבודה שאחר כך, מטרתה היא רק להמשיך ולגלות את אותה נקודה עצמית בכל פרטיו ועניניו. וע"ד יצירת הולד, שנעשית ברגע אחד והוא נוצר כנקודה אחת, ואחר כך נקודה זו מצטיירת ומתפשטת במשך ט' חודשים עד שנשלם. ומובן, שהחידוש העיקרי הוא ברגע שבו נעשית הנקודה, יש מאין - בהרהור התשובה שהופכו לצדיק גמור.

וממשיך ומבאר אד"ש⁶ הטעם שהקב"ה "מסתפק" בנקודת התשובה שבהרהור, וכבר אז "נמחל לו לגמרי מה שעבר על מצות המלך", אף שנקודת התשובה עוד לא התפשטה וחדרה בכל מעשיו ועניניו - שזהו מכין שלאמיתו של דבר וכלפי שמיא גליא שכבר בהרהור ונקודת התשובה כלול הכל, עד שלמות התשובה, כמו שבנקודת הולד כלולים כל פרטי האברים (אף שלגבי בני אדם אין גלוי וניכר חידוש זה, עד שימשיך אותו בפרטי עניניו).

(5) בהבא להלן - ראה ביאורי אד"ש לאגה"ת פ"א, שנדפסו בהוספות לשיעורים בספר התניא ח"ג, ובפרט בביאור על המילים "עזיבת החטא בלבד" (שם ע' 1060). לקו"ש חל"ד שיחה ב' לפ' עקב ס"ד' (ע' 64 ואילך).

(6) לקו"ש חל"ד שם; וראה גם בהמצויין בהערה 69 שם.

ג

והנה, ביאור זה עצמו - על מעלת עזיבת החטא, שבה מתגלה נקודת החידוש שכוללת כל הפרטים - הוא גם הטעם לכך שהרהור תשובה די בו כדי להביא את הגאולה.

וכפי שמובן מדברי אד"ש⁷, שהטעם לכך שלהבאת הגאולה די בהרהור תשובה - הוא מפני שבהרהור זה מתגלית עצם מציאותו של היהודי והתקשרותו העצמית עם הקב"ה, בחי' היחידה - ניצוץ משיח שבו; ומכיון ש"העצם כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכולו" - לכן בהתגלות נקודה עצמית זו מתגלה ממילא הכל, ויכולה לבוא הגאולה האמיתית והשלימה.

ואם כן נמצא, שמה שהגאולה יכולה לבוא ע"י הרהור, אין זה שלהבאת הגאולה "מסתפק" הקב"ה בפעולה הכי קטנה והכרחית, אלא אדרבה - מצד זה שההרהור הוא הענין הכי עיקרי ופנימי בתשובה: גילוי הנקודה העצמית של הקשר עם הקב"ה; וכלפי שמיא גליא שנקודה זו כוללת גם את כל הפרטים ושלמות העבודה שתבוא אחריה.

והמעין יראה ברור, שביאור זה של אד"ש הוא ממש אותו ענין בשיחה כאן:

מה שכללות בני ישראל כיום נמצאים במצב של שלימות ברמ"ח אברים ושס"ה גידים - הוא מפני שכבר נתגלתה הנקודה העצמית של תשובה, שנפעלת ע"י הרהור, וכוללת כל הפרטים. ומה שכן חסר, זהו רק שנקודה עצמית זו עוד לא באה לידי ביטוי (בגלוי) בכל הפרטים. וממילא, עבודתו של יהודי אינה בתיקון פרט זה כשלעצמו, אלא בהמשכת הנקודה העצמית שבהרהור שתחדור גם באותו פרט שחסר (שזהו ממש אותו אופן התשובה המבואר בשיחה).

הת' מ"מ הכהן רייכמן

תות"ל המרכזית - 770, בית משיח

(7) כן משמע ממהלך הענינים בשיחת שמח"ת תשמ"ו ס"ו ר"ו (לקו"ש חכ"ט ע' 362 ואילך). עשרה בטבת תשמ"ז הערה 123 [אלא ששם מדבר (בעיקר) לגבי "עשה מצוה אחת", ולא לגבי "סוף ישראל לעשות תשובה ומיד הן נגאלין"; ואעפ"כ מובן שענינים אלו שייכים זל"ז - וכפי שמשווה (בלקו"ש שם ע' 363) ענין זה להרהור תשובה שבו נעשה צדיק גמור]. ולהעיר גם מהמבואר בלקו"ש ח"ל ע' 213, שאף שבכמות צד הקדושה ושומרי תומ"צ וכו' מועטים מהצד שכנגד, וכן אצל כאו"א השעות שעוסק בדברים שבקדושה מועטות מעיסוקו בצרכיו הגשמיים - אעפ"כ יכול להיות שבדורנו עושים תשובה ונגאלין, מצד שבאיכות העיקר והתוקף הוא בצד הקדושה, וכן אצל כאו"א השעות שעוסק בעניני תומ"צ הם מציאותו האמיתית. וגם עפ"ז יומתק יותר המבואר להלן.

חשבון צדק וקידוש לבנה: הכרת המציאות האמיתית

בשיחת ה'דבר מלכות' (ס"ט) מתעכב כ"ק אד"ש לבאר באריכות את מהות העבודה דחשבון צדק בקשר לגאולה, ונקודת החידוש היא, שאף שידע איניש בנפשיה מעמדו ומצבו בעבודת ה', אין זה סתירה כלל וכלל לכך שהעולם כבר מוכן לגאולה. וממשיל זאת לאדם בריא שיש לו מיחוש קל וחיצוני באבר פרטי, שאף שהדבר דרוש תיקון והשלמה, מכל מקום אין זה בסתירה לכללות מעמדו ומצבו.

ובהמשך השיחה (ס"י) מוסיף, "בהמשך להמדובר לעיל אודות חשבון צדק", להוסיף בזהירות והידור בקידוש לבנה.

ואף שבפשטות ההוראה קשורה עם מסקנת החשבון צדק - שהגאולה כבר קרובה והכל מוכן אליה, וממילא יש להוסיף בקידוש לבנה הקשור עם הגאולה (כפי שמבאר שם) - יש להוסיף ולקשר את ענין קידוש לבנה גם לעצם הביאור בשיחה, בנוגע למהות החשבון צדק.

דהנה, כנ"ל, עיקר החידוש בחשבון צדק הוא - שאף שהאדם רואה חסרונות בעצמו, שנכשל בכו"כ ענינים, הנה מ"מ עליו לדעת שלאמיתו של דבר אין זה סותר למהות האמיתית של הדברים כפי שהם [הן באופן פרטי - שהיהודי נמצא באמת בדרגא נעלית, כיון "שכוונת הירידה למעמד ומצב הדורש תיקון היא בשביל השלימות שנעשית ע"י התשובה" ולכן אינו שייך באמת לירידה; והן באופן כללי - שהפגמים שרואה בעצמו אינם יכולים לפגוע במצבו האמיתי של הדור, "אין זה גורע ח"ו בגמר ושלמות מעשינו ועבודתינו" דכלל ישראל שעומדים מוכנים להגאולה].

והדבר עולה בקנה אחד עם המבואר בנוגע למולד הלבנה - שהעלם הלבנה אינו גורע כלל בעצם מציאותה, אלא רק בגילוי אורה למטה; ומה שמתחדש בראש חודש הוא רק הגילוי אל המקבלים.⁸ ויותר מזה, שהעלם הלבנה אל המקבלים

(8) ראה ד"ה ויאמר לו יהונתן דש"פ שמיני תשמ"ה (התוועדיות ח"ג ע' 1870) בביאור החילוק בין בנין המלכות בר"ה לבין מולד הלבנה בר"ח - שבר"ה המלכות מתבטלת לגמרי וצריך לבנותה ממש, ובר"ח בנין המלכות הוא רק גילוייה מהעלם. ומקשר זאת לפשטות הענין - שמציאות הלבנה קיימת גם לפני המולד, והמולד הוא רק גילוי.

גם הוא אינו גרעון, אלא כל ענינו הוא לצורך קבלת האור באופן נעלה יותר, עד לעליית הלבנה לעתיד לבוא - כשיהיה אורה כאור החמה⁹.

ולכן, השמחה בקידוש לבנה היא מכך שמתחילה ההתגלות אלינו - שגם אנו נראה את מעלתה של הלבנה, ונכיר בכך שכל מטרת ההעלם והירידה שלה היתה כדי להגיע למצב הנעלה יותר.

ואם כן, הרי זה ממש אותו ענין עם המבואר בשיחה על החשבון צדק של יהודי - שגם כאשר נראה לו שמצבו הוא חושך וגלות, עליו לדעת את האמת שהעולם מוכן לגאולה, וגם החסרונות הנראים לו אינם משנים את המציאות האמיתית. ואדרבה, כל מטרתה של הירידה "היא בשביל השלימות שנעשית ע"י התשובה", כנ"ל¹⁰.

ולכן, עבודתו של היהודי בתיקון הפרטים היא להמשיך ולגלות את האמת בכל פרטי העבודה, מתוך שמחה - וזהו ע"ד השמחה שבמולד הלבנה, מכך שמעלתה של הלבנה מתחילה להתגלות גם באור וגילוי.

הרה"ת מ"מ דורון
מאנ"ש בית שמש

(9) כפי שנתבאר באריכות במאמרי ויאמר לו יהונתן דרבותינו נשיאנו (ראה לדוגמא ד"ה זה דש"פ תולדות תשמ"ה - סה"מ מלוקט ח"ו ע' כג, ובהנסמן בהערות 2-3 שם). וראה גם לקו"ש ח"ל ע' 14, ובהנסמן שם.

(10) וראה בארוכה במאמר ד"ה ויאמר לו יהונתן תשכ"ח (סה"מ מלוקט ח"ה ע' רמג), שמקשר את העילוי שנפעל בלבנה ע"י העלם אורה לעילוי שנפעל בנשמה ע"י ירידתה לגוף. ועד"ו בכ"מ.

**המערכת פונה לאנ"ש והתמימים לומדי ומחבבי שיחות
הדבר מלכות בבקשה לשלוח את הערותיהם והארותיהם בשיחות
לכתובת הדואר האלקטרוני של המערכת.**

המערכת שומרת לעצמה את הזכות לערוך ולקצר את הדברים בהתאם לנדרש

לסיכום

סיכום מהלך השיחה בקצרה

סעיפים א"ה

גוף הביאור: מהותה של שבת נח

שבת נח - היא שבת כללית בנוגע לפועל. שבת בראשית כוללת את כל ימי השבוע הראשון בשנה כפי שהם בכח, ושבת נח - בסיום השבוע - כוללת אותם כפי שהם בפועל (ס"א).

בפרשת בראשית העולם הוא נצחי רק בכח, אם יתנהג כרצון ה'. בפרשת נח קיום העולם הוא נצחי ללא קשר להנהגתו, קיום בפועל (ס"ב).

המעלה שבבפועל: דוקא כשיש "בפועל", מאיר גילוי אלוקות בעלה יותר. בבריאת העולם לכתחילה התגלה רק שם אלוקים, וע"י עבודתו של נח התגלה שם הוי' שלמעלה מהעולם. וכך על ידי העבודה הולכות ומתגלות דרגות נעלות יותר בשם הוי', שלגביהן שם הוי' הקודם כאלקים יחשב (ס"ג).

בתוכן הפרשיות ניכרת מעלת גילוי שם הוי': (א) ההבטחה על קיום העולם באופן תמידי, כח האין־סוף השייך לשם הוי'. (ב) הקשת, הנוצרת מזריחת השמש - שמש הוי' - על הענן העולה מן הארץ (ס"ד).

והעילוי שנפעל ע"י העבודה בפועל וגילוי שם הוי' - מודגש בעיקר בפרשת לך, הליכה באדם ובדרגת האלוקות (ס"ה).

סעיפים ו"ט

מסקנות הביאור: חשבון צדק מתאים לתקופתנו

שבת נח היא הזמן לחשבון צדק, ולעשיית התשובה, באופן המתאים לתוכן העבודה: חיבור הוי' ואלוקים (ס"ו).

הצורך בחשבון צדק: כיון שעיקר הכוונה היא התיקון במעשה בפועל.

בזה גופא - ג' אופנים: ההתעסקות בפרטים, שאז האדם שקוע במדידה והגבלה; ההתעלות לדרגא נעלית יותר, שאז לא ניכר התיקון והשלימות של הפרטים; והשלימות האמיתית - חיבור שניהם יחד.

האופן השלישי, פועל גם שהחשבון יהיה מתוך שמחה (ס"ז).

הקשר לזמן: אופן התשובה הנעלה שייך במיוחד ליום השבת - תשובה עילאה; ובפרט בבואנו מחודש תשרי - שאין אומרים בו תחנון, והתשובה היא בשמחה (ס"ח).

כל זה מודגש בשנה זו: בזמננו, מסקנת החשבון היא שהכל מוכן לגאולה ותלוי רק במשיח עצמו. ובפרטיות יותר: גם החסרונות שהאדם רואה אינם סותרים לזה, כי כלל ישראל מושלם - קומה אחת שלימה; והחסרונות הם פרטיים וחיצוניים - מיחוש קל באבר פרטי.

כל זה החל בזמן אדמו"ר הרי"צ, והולך ומתחזק; בפרט בשנת תשנ"ב ובעמדנו לאחר חודש תשרי, בשבת פרשת נח (ס"ט).

סעיפים י"ג

מעשה בפועל: קידוש לבנה

המסקנות מהנ"ל לפועל - הוספה בקידוש לבנה. כי:

קידוש לבנה קשור למהלך הירח (המבטא את קיום העולם ללא הפסק, כנ"ל ס"ד) - שאורו מתמעט ונעלם ואחר כך מתחדש. כך גם השכינה ומלכות בית דוד, שבזמן הגלות בהעלם, ויתחדשו ויתגלו בגאולה (ס"י).

ובאותיות של קבלה וחסידות: השינויים באור הלבנה הם שינויים בקשר בין שם הוי' ואלוהים, וקידוש הלבנה בגאולה - קשור לגילוי של "הוי' הוא האלוהים". ולכן, קידוש לבנה מבטא את המטרה הסופית של כל עבודתנו בגלות, להגיע ל"הוי' הוא האלוהים" (סי"א).

ולכן, למעשה: בזמננו, כאשר הכל תלוי במשיח, יש להדר בקידוש לבנה - בבגדים חשובים וגאים, ברחוב וברוב עם, בזמנה (בחילוקי המנהגים בזה). והעיקר: בכוונה מיוחדת "ובקשו . . את דוד מלכם אמן".

יהי רצון שעוד לפני קידוש הלבנה של חודש חשון נזכה לביאת דוד מלכא משיחא, ללכת לארץ ישראל ולהגיע לתכלית העילוי של "הוי' הוא האלוהים" שבע פעמים, ו"לשנה הבאה בירושלים"! (סי"ג).

מראי מקומות

מקורות נבחרים להרחבת העין בנקודות שנתבאר בשיחה

- בס"א ב': החילוק בין שבת בראשית (בכח), ושבת נח (בפועל). ראה שיחת מוצאי ש"פ נח תשל"ח (לקו"ש ח"כ ע' 281 ואילך), אודות מעלת ה"בפועל" על ה"בכח", והקשר לשבתות בראשית ונח. ע"ש.
- בס"ג ז': בענין יחוד הוי' ואלקים, מציין (בהערות 31; 47) למקורו בלקו"ת. ראה גם בהרחבה מאמר אד"ש המיוסד על הלקו"ת הנ"ל - ד"ה שובה ישראל תש"מ (סה"מ מ' מ' מ' א' ע' שמה) סעיפים ב.ג.
- בסוס"ה: דוקא ע"י העבודה בתחתונים מתגלה אמיתית הענין דאחדות הוי'. ראה לקו"ש ח"י"ב עמ' 73 ובהערה 22 והנסמן ש- ביאור הטעם לזה: שכאשר ביטול הנבראים הוא מצד אחדותו של הקב"ה, הנבראים גופא הם כסתירה לאחדותו ית'; ואמיתית הענין דאחדות ה' היא כשהביטול הוא מצידם.
- בס"ד ח': אופן החשבון נפש בזמנו וענינה של תשובה עילאה. ראה בר"ד ממוצאי יום כיפור תש"ל (המלך במסיבו ח"ב ע' כג), במענה לשאלה מדוע אד"ש מרבה לדבר אודות תשובה עילאה - כיון שזוהי הוראה מיוחדת לזמנו.
- בס"ז ט': אופן החשבון צדק בדורנו, ומסקנתו שתיכף ומיד צריכה לבוא הגאולה. ראה עד"ז בדבר מלכות ש"פ עקבתנש"א ס"ט ואילך, וש"פ פראהתנש"א ס"ג, ה' ואילך - אודות החשבון מב' אופני העבודה דמלמטה למעלה ומלמעלה למטה, והחיבור ביניהם, ומסקנת החשבון שהגאולה צריכה לבוא [ואמנם, לכאורה שכאן ביאור הענין שונה בכמה נקודות, ויש בו כמה חידושים. ואכ"מ].
- בס"ט: רפואה ע"י תשובה שעוקרת את החולי מלמפרע. ראה בהרחבה בד"ה בורא נים שפתים תשמ"ח (קונטרס ר"ח כסלו תשנ"ג) ס"ד ז', הקשר שבין תשובה לרפואה, וכן כיצד תיתכן רפואה שעוקרת חולי מלמפרע.
- וראה גם לקו"ש חכ"ז שיחת מצורע ב' ס"ד ז' (ע' 110 ואילך) בביאור החידוש שבשינוי העבר ע"י תשובה, על שאר עניני התורה הפועלים למפרע.
- בס"י י"ג: קידוש לבנה מתוך שמחה וריקודים. ראה התוועדויות תשמ"ח ח"ב עמ' 595, ביאור ענין הריקודים בקידוש לבנה, שמדגיש שמציאותם של ישראל היא מציאות המלך.

צריך עיון

נקודות לעיון והתבוננות בשיחה השבועית

- בהערה 28 כתוב: "ובפרטיות יותר - לא רק שם הוי' ששייך לעולם (הפנימיות דשם אלקים), הוי' דלתתא, אלא גם שם הוי' שלמעלה מהעולם, הוי' דלעילא".
ובפנים השיחה שם בסוף ס"ג אומר במפורש: "ואז נמשכת ומתגלה דרגא נעלית יותר בשם הוי' (הוי' דלעילא), ומוסיף והולך בעילוי אחר עילוי".
יש לעיון, מדוע צריך לציין זאת בהערה (ששם הוי' שחודר בעולם כולל את דרגת הוי' דלעילא) בעוד שבהמשך אותו קטע אומר זאת במפורש?
- בסעיף ז': כאשר מבאר את הצורך לערוך חשבון צדק עם עצמו, מוסיף: "הכלל ש"כל ישראל בחזקת כשרות" הוא (בעיקר) בנוגע להזולת". וצריך להבין - מה משמיע ומחדש לנו? מדוע יש סברא לומר שמצד "חזקת כשרות" האדם פטור מ'חשבון צדק' אישי? ויתירה מזו שמוסיף במוסגר 'בעיקר, כלומר, שבעניינים מסויימים אכן מועילה החזקת כשרות גם בנוגע לעצמו.
- בסעיף ח': כאשר מבאר שאופן חשבון הצדק (המבואר בסעיף ז') מודגש במיוחד ביום השבת כתוב: "וענין זה מודגש גם בהתשובה דיום השבת . . שהתשובה דשבת היא תשובה עילאה שהיא בשמחה רבה, כיון שאינה באופן של התעסקות עם שלילת ותיקון הענינים הבלתי־רצויים . . אלא באופן של התעלות לדרגא נעלית יותר, ע"י ההתעסקות בלימוד התורה . . בתכלית השלימות".
ולכאורה אין מובן, הלא בסעיף הקודם הסביר שיחד עם תנועת ההתעלות למצב נעלה יותר, יש צורך להתעסק עם "העניינים הפרטיים". ואילו כאן אינו מדבר כלל על העניינים הפרטיים הצריכים תיקון אלא רק על תנועת ההתעלות לדרגא נעלית יותר.
- [ולעיר שבסעיף ט' כשמדבר על החשבון צדק אודות הגאולה, חוזר ומדגיש את ההתעסקות בפרטים. עיי"ש].
- בסוף סעיף ז': "ולכן, נעשה החשבון צדק והתשובה מתוך רגש של שמחה

אינו בסתירה לעדותו של נשיא דורנו, ומכך מובן שאין כל נפק"מ היכן או חז האדם - שזה הוא מברר בחשבון צדק שלו - לעומת עדות נשיא דורנו שצריכה כבר לבוא הגאולה. ואם כן, מה בדיוק עליו לברר בחשבון!?

• בסעיף ט': כאשר מבאר את אופן ה'חשבון צדק' בשנה זו, כותב: "שכיון שהעיד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר סיימו כל עניני העבודה, כולל גם צחצוח הכפתורים, ועומדים מוכנים ("עמדו הכן כולכם") לקבל פני משיח צדקנו".

ומפשטות לשונו משמע שאכן אדמו"ר הריי"צ הוא זה שהעיד שסיימו את כל עניני העבודה, וכפי שממשיך בהמשך הסעיף: "ואם הדברים אמורים בזמנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין, על אחת כמה וכמה לאחר שיעברו כמה עשירות שנים, יותר מארבעים שנה..."

ולכאורה צריך עיון, היכן מצינו שכך אומר אדמו"ר הריי"צ נ"ע? ואכן, בכמה מקומות שמביא כן בשם הרבי הריי"צ (ראה לדוגמא ד"מ חיי שרה סעיף א') מציין לשיחת שמח"ת תרפ"ט וכד'; ואילו כאן בשיחה, אינו מציין שום מקור לתורת אדמו"ר הריי"צ.

ותענוג". ובהערה 65 מאריך לבאר שהתשובה מתוך שמחה מודגשת דוקא בתשובה דש"פ נח, יותר מאשר התשובה והחשבון צדק של אלול ותשרי - כי התשובה דחודש תשרי, עיקר עניינה הוא "תיקון העבר" שבזה מודגש יותר הצער על מה שהיה.

ומצד שני, בסוף סעיף ח' כותב: "ויש להוסיף, שבשבת פרשת נח מודגשת ביותר התשובה בשמחה - כיון שבאים זהעתה מחודש תשרי, ה"מרובה במועדות". ולכאורה יש לעיין, באיזה אופן נעשית התשובה והחשבון צדק דחודש תשרי - הדגשת הצער על העבר, או שמחה ותענוג?

• בסעיף ט': יש לעיין כיצד מגיע האדם ע"י חשבון צדק אישי, למסקנא ש"תיכף ומיד ממש צריכה לבוא הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש". הלא זה שהגאולה צריכה לבוא - הוא, כפי שמציין במפורש, מצד עדותו של נשיא דורנו שסיימו את כל עניני העבודה, ואין זה קשור לחשבון צדק על ענייניו האישיים?

וגם אם נאמר שבחשבון צדק יוצא האדם מתוך נקודת הנחה שתפקידו הוא להביא את משיח, אין זה מספיק; כיון שבהמשך סעיף ט', מבאר שמצבו האישי של האדם

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר